

Kelderstof

Kelderstof

Deel 3 uit de serie Dagboekeritis
(Herinneringen aan mijzelf)

Johannes
Arfman-Hoenderhock

Johannes Arfman-Hoenderhock

ISBN: 9789464802337

Foto omslag: Internet, BBC-screenshot (Muhammad Saeed al-Sahhaf)

© Johannes Arfman-Hoenderhock 2003 / juni 2023

Preambule, juni 2023

Na twintig jaar op een stapel te hebben gelegen, staat het dan nu toch echt op stapel, is het kring eindelijk gereed gekomen. Het blijft lastig, schrijven. Het heeft me grote moeite gekost om een dagboek, dat men zo lang geleden heeft gemaakt, niet al te rigoureuus te willen herzien. Wat zoveel betekent dat men de waarheid, de werkelijkheid van toen, niet te veel mag aantasten...

Zelfs niet als het eindresultaat er stukken beter van wordt? Neen, ook of juist dan niet. Voorts is het vervelend te moeten beslissen om de gebruikte woorden van toen, waar nu een taboe op rust, te laten staan. Ik zal ze hier niet aanhalen, de lezer zal wel merken wat ik bedoel. Men kan er lang over discussiëren, tot je een ons weegt, of je de boel wel of niet moet aanpassen. Zeer zeker omdat onlangs zelfs wereldberoemde, vaak reeds lang geleden overleden auteurs, met terugwerkende kracht door hun uitgevers zijn teruggefloten, omdat de woorden van weleer, in de hypersensitieve westerse wereld van vandaag de dag, voor een kleine groep mensen grievend kunnen zijn. Klein van aard, dat wel, maar ze zorgen niet zelden in de praktijk voor reusachtige maatschappelijke dilemma's...

Toch heb ik me de kop niet gek laten maken door mee te gaan in de recente correctiedrift. Dat wat ik toen schreef, wat toen gebruikelijk was, heb ik laten staan. Want ik schreef het toen en toen was het onschuldig. Het is simpelweg niet te doen om jezelf, met terugwerkende kracht, voor iets te veroordelen wat nu wel, maar toen niet strafbaar was...

Dit gezegd hebbende, moet het hier maar bij blijven. Ook al heb je als schrijver de eeuwige drang om het laatste woord te willen hebben. Het is vanaf nu aan de lezer, want ik trek me terug in mijn veilige schulp...

Woensdag 2 april 2003, half tien in de avond. De trein rijdt verder, de mijne bedoel ik, tot minstens daar waar het volgende station zich aandient of daar waar het spoor stopt. Daar waar het spoor eindigt kunnen treinen niet meer verder rijden, ook al zouden ze dat misschien mechanisch best kunnen...

Logisch toch? Jawel, logica in de meest elementaire vorm. In Frankrijk kan men bij een spooroverweg op verkeersborden lezen: 'un train peut cacher un autre'. Vrij vertaald: let op, er kan nog een trein komen. Het maakt ons duidelijk dat de spoorwegovergang een gevaarlijk fenomeen is, dat men altijd op de hoede moet zijn. Treinen razen voort over stalen sporen als raketten die niet echt van de grond komen maar zich horizontaal voortbewegen; treinen zijn gevaarlijk, ieder kind zal dat beamen. Zouden mensen van vijfhonderd jaar geleden trouwens hebben kunnen bevroeden dat er nu door het hele land, over de hele wereld, ijzeren sporen liggen waarover grote stalen beesten razen? Beesten die niet aan de kant springen als er een mens in de weg staat?...

Tien minuten geleden was op de televisie 'Het uur van de wolf', een programma dat ik graag mag zien, niet in de laatste plaats omdat men bijzondere mensen portretteert, opmerkelijke mensen die iets bijzonders in hun leven hebben gepresteerd – of hadden kunnen presteren als alles anders was gelopen. Vandaag ging het over Syd Barret, medeoprichter en voormalig zanger van de Engelse psychedelische popgroep Pink Floyd. Ik heb zonder besef van tijd en dimensie gekeken, intens geboeid en vaak hoogst verwonderd. Het was ineens afgelopen. Ik wist al wel een en ander van de beste man, dat hij totaal maf was en ook weer niet, dat hij veelvuldig drugs gebruikte en ook dat hij de drijvende kracht was achter Floyd, in de beginjaren dan. Na een paar jaar in de band te hebben gezeten haakte hij af. Na zijn vertrek werd de band een wereldsucces. Mijn favoriete elpee (of cd, of album, hoe men het ook wenst te betitelen) is 'Wish you were here', ook al speelde Barret al jaren niet meer mee. Ik weet nu ook waarom het zo'n succes was, en waarom ik het zo mooi vond: omdat het een eerbetoon was aan Barret. Wat ben ik vaak in slaap gevallen met de fantastische geluiden van 'Shine on you crazy Diamond' (Diamond = Barret), 'Have a cigar' en 'Wish You were here' (You = Barret). Kunnen dromen worden beïnvloed door de muziek waarmee men in slaap valt?...

Vermoedelijk ben ik, met mijn achtendertig jaren, midden in het leven aanbeland, op een perron dat goed verlicht is en van alle kanten kan worden verlaten. Dit jaar is een soort van kentering geworden, een kantelpunt, het moment dat mijn weegschaal in evenwicht is gekomen om vervolgens, op een zeker moment, door te slaan naar de andere zijde. Naar gene zijde? Op zoek naar iets als de creatieve geest van Syd Barret, om die diep in me op te zuigen. Is het dat? Misschien wel, maar misschien ook niet. Te vaak heb ik mij laten leiden door anderen, afwachtend, de kat uit de boom kijkend. Als ik nog ooit in mijn leven de aanval zal kiezen is dat moment nu aangebroken. Het ijzer smeden als het heet is. Precies zoals Georgy Boy in Irak doet. Oorlog kan men het beste voeren als de condities optimaal zijn; of als de condities het minst slecht zijn, want dat is meestal het geval bij het al dan niet zullen gaan voeren van oorlog. Het minst slechte moment dus. Dat is als de halflege beker...

In mijn droomhuis. Ik denk de laatste tijd vaak na over mijn droomhuis. Mijn droomhuis bestaat niet echt, het leeft in mijn hoofd en bestaat alleen daar; het is niet te bouwen, want er zitten elementen in die technisch niet realiseerbaar zijn. Omdat ik niet echt gecharmeerd ben van nieuwe huizen, is het onmogelijk dat dit huis ergens op de wereld reeds is gebouwd door een ander. Het bestaat dus al wel, in mijn hoofd. Het is een levend wezen, met hart en bloedvaten en organen. Zal ik een poging doen een beschrijving te maken? Ach, waarom ook niet, hoewel het huis nog niet af is en eigenlijk nooit af zal zijn omdat er continu aanpassingen en verbouwingen zijn...

Mijn droomhuis is rond. Het bevat twee maal twaalf kamers, twee maal twaalf ruimtes zoals de twaalf dubbele uren van een klok, van een etmaal. Ergo, er is sprake van symmetrie. Ik houd van symmetrie, van orde, van kaders. Het huis ligt half onder de grond, twaalf kamers onder de grond en twaalf kamers erboven. Op het dak is gras, groeiende planten en groeiende bomen, nestelende vogels en kruipende insecten, reptielen en amfibieën; op het dak kunnen mensen lopen, paarden ook en zelfs zou er een trein kunnen rijden. Mijn huis bevat geen enkele rechte lijn. Ook niet-rechte lijnen kunnen symmetrie opleveren...

Donderdag 3 april, negen uur 's avonds. Moe van dingen doen. Zo is het leven; zonder te overdrijven kan ik u melden dat ik graag moe

word van dingen doen; het geeft een zekere bevrediging om moe te worden, om dan 's avonds, half dood, snakkend naar een bed, plat te gaan. Geen seks of andere vuiligheid die mij dan van mijn plan af kan houden. Zou ik overigens plezieriger slapen in mijn droomhuis? Ja, denk het wel, het is niet voor niets een droomhuis, toch? In mijn droomhuis slaap ik beter dan ooit, het dromen zal me uitstekend af gaan. Reden te meer om regelmatig present te zijn in mijn droomhuis...

Ik ga binnen enkele minuten met Lola wandelen in de ijzige koude, april doet inderdaad wat-ie wil – een klassieke klotezooi dit voorjaar. Afgelopen weekeinde was het twintig graden en stond de achterdeur zo goed als de hele dag open. Nu is het overdag nog geen tien graden, was er vanmiddag natte sneeuw en gaat het vannacht drie graden vriezen. Niet slecht voor het begin van april, nietwaar? Tsja, omdat het nu al best koud is, en het later nog kouder wordt, kan ik maar beter mijn jas aantrekken en die Hund gaan uitlaten. Want er zal deze avond toch niets zinnigs meer uit mijn handen komen, ook al zou ik mijn uiterste best doen. En daar heb ik geen zin in, ben ik te moe voor. Met Goldeneye, een very cheap episode van James Bond op de buis, waarin twee mooie vrouwen een hoofdrol vertolken, waarvan er een-tje de Nederlandse Femke Jansen is (omdat ik alleen haar naam ken weet ik niet wie ze is: de masochistische of de zoetsappige; moge dit voor altijd een raadsel voor me blijven, want het interesseert me niet echt), verdoe ik mijn tijd. Er wordt nodeloos geschoten, ledematen zouden in het rond moeten vliegen maar ik zie bloed noch losse onderdelen. Dat is de moderne film voor het grote publiek: voor domkoppen...

Zaterdagavond kwart over acht. Op het journaal is niets dan ellende over Irak, het lijkt een uitgestorven land nu de Amerikanen Bagdad zonder slag of stoot lijken te gaan innemen. Is er al zoveel kapot geschoten door de yanks, of is er nog een contra-attack te verwachten van Saddam? Sad Damn (of één van zijn dubbelgangers) die gisteren nog vrijelijk op straat in Bagdad rondliep en handjes schudde met toevallige passanten. Was hij het? Waren het toevallige passanten? Of was het sluw in scène gezet door zijn speciale pr-troepen en zijn briljante Minister van Informatie, Said al-Sahhaf? Mijn gevoel wordt met de dag slechter over de vuile hi-tech-war die de Alliantie voert...

Nu is er op het journaal een bericht over de brute oorlog die in Nederland woedt: ons leger is ingeschakeld om te assisteren bij de bestrijding van vogelpest. Voor ons dappere leger een ultra-zware taak, om rood-witte linten te spannen, ontsmettingsbakken te installeren en om de pers en nieuwsgierige mensen op afstand te houden. Het werkelijk ruimen van kippen is een te zware taak voor ons leger, dat doen gespecialiseerde troepen. Ons leger is zeg maar te heldhaftig, jammer dat ze niet zijn ingezet in Irak. Daar hadden ze heldendaden kunnen verrichten, zoals glaasjes water uitdelen aan bejaarden en luiers verwisselen bij baby's. Ik ben trots op ons leger...

Afgelopen nacht heb ik vreemd gedroomd, hoewel de droom leek aan te sluiten bij een droom die ik een paar jaar eerder had. Ik stond bij mijn ouders in de tuin, daar waar ze nu nog steeds wonen, in de wijk Kippenpoot in 't Lampegat. Het was nacht maar ik kan me niet herinneren of het koud of warm was. Om me heen waren ook andere mensen, zoals mijn vader en moeder en naar ik meen Muis; de burens van mijn ouders stonden eveneens met open mond naar de hemel te staren. In de lucht namen we rare fenomenen waar, zoals ronddraaiende lichten van ruimteschepen, ronde en driehoekige vormen met vele gekleurde lampjes, die zich met grote snelheid draaiend voortbewogen, aangedreven door mij onbekende krachtbronnen...

Intermezzo. In het reclameblok na Kopspijkers, het zo goed als enige humoristische lichtpuntje op de Nederlandse tv, liep zojuist een reclamespotje van 'wie doet wat'. Toppunt van irritatie, welke mensen verzinnen zoiets. Feminie homofiele mannen van zevenenveertig vrees ik, die 's winters zelf hun truien breien en ook zelf pruimenjam maken van op de markt gekochte pruimen. Waarom moeten zulke infantiele spotjes, uiteraard gericht op mannen zoals ik, die eigenlijk meer huishoudelijk werk zouden moeten doen dan ze nu doen, in het weekeinde mijn prikkelgrens overschrijden? Het is het eeuwige treiteren van mannen (als ik), die toch wel hun best doen maar ten gevolge van deze zogenaamde bewustzijns prikkelende, immer met het feminie virus besmette spotjes juist het tegenovergestelde doen: nog meer de kantjes er af lopen. Dus het werkt niet, die spotjes op de buis. Hou er alsjeblieft mee op!...

Enfin, in mijn droom ging het er nogal raar aan toe. Vermoedelijk is die onbewust geïnspireerd door beelden en geluiden van CNN, want afgelopen nacht ben ik in slaap gevallen met CNN op. Veel geknal en

flitsbeelden van vuur en neerkomende raketten, maar ook overvliegende vliegtuigen, zie daar de binding met de droom. Opmerkelijk wel de link naar de droom zoals ik die enkele jaren geleden had; toen hield die plots op, mogelijk omdat ik wakker werd, ik weet het niet meer. Maakt ook niet uit. Nu, vadsig zittend op de bank, snakkend naar een tweede kop koffie (hopend dat Muis eerder dan ik de verleiding van de dampende warme vloeistof niet langer kan weerstaan, zodat ik op mijn behaarde apenreet kan blijven zitten), bedenk ik dat de beelden wel iets weg hadden van de vliegende voorwerpen zoals ze bij 'Close Encounters of the Third Kind', de inmiddels al oude film van Steven Spielberg, in beeld kwamen. Wellicht dat de film Festen, die ik heb bekeken alvorens ik in slaap viel, voordat ik nog met een laatste krachtsinspanning de knop van CNN wist uit te drukken, ook een vleugje van inspiratie heeft gegeven bij mijn droom over de niet herkende vliegende voorwerpen. Ik was blij toen ik wakker werd. Blij over de pracht ervan, over het indrukwekkende van de sierlijke bewegingen, als reusachtige gekleurde en lichtgevende vlinders vlogen de apparaten door de lucht; ik wist niet of ik moest huilen of lachen, of het bedreigend was of dat ik moest genieten van de gracieuze bewegende schoonheid. Ik heb trouwens, op de grens van slapen en waken, nog een traantje moeten laten bij Festen; wat een waanzinnig goede film is dat; een Deens familiedrama met een dikke saus van La Grande Bouffe erover. Heerlijk. Men slaapt er goed van, maar met de blend van oorlogsbeelden op CNN kun je niet verwachten droomloos te blijven...

Mister Majestyk is nu op de buis, stevig knokken met sympathieke loser Charles Bronson. Gedateerd wel, toch best te pruimen. Duizend meloenen worden aan flarden geschoten met een mitrailleur, monologen duren zelden langer dan twee korte zinnen. Ongetwijfeld is Tarantino geïnspireerd geraakt door deze bedoeling-loze actiefilms uit de jaren zeventig. Toen nog traag en tamelijk relaxed. Tarantino voegde er pijlsnelle actie aan toe en bovendien sleep hij de messen om er levensgevaarlijke woordenwisselingen in te mixen. Ach, nu glimlachen we om deze films, over dertig jaar lachen we melig om Pulp Fiction en From Dusk till Dawn...

De afwas wacht nog, dat doen we nog immer ambachtelijk met de hand. Niet dat het leuk is, verre van dat. Maar ja, arme sloebbers als ik verdienen niet beter, het zal mijn lot zijn om de rest van mijn leven af te wassen. Wie doet wat? Ik was in ieder geval dagelijks af, en op za-

terdagen ga ik met de kinderen eerst naar de bakker en dan in de stad naar de natuurwinkel; voorts kook ik regelmatig en verder consumer ik als de beste. Als een luie pad, Bufo bufo...

Wat een dagboek zeg, het lijkt wel of ik in een Majestyk Movie terecht ben gekomen; easy going, niet te veel sores, rustig leven van wat het land te bieden heeft. Wow, nu begint 'Never say never again', met een toupet-dragende heer Connery, met een prima boef K.M. Brandauer en een warme vamp mevrouw Carrera. Wat een feest om in de eenentwintigste eeuw te leven en af en toe terug te blikken op de bloepers van vorige eeuw. Maar dan nu eerst de afwas...

Zondag 6 april, even voor half negen 's ochtends. Zojuist met Lola gewandeld in het bos achter ons huis, waar de bomen inmiddels fors zijn uitgeschoten. Ze hebben kleine, nog verfrommelde blaadjes, sommige bomen en struiken hebben ook bloesems, wit of roze. Op de mat in de huiskamer, drie meter van me vandaan, hebben Vera en Eefje, zoals haast te doen gebruikelijk, ondanks het vroege tijdstip, ondanks dat het er gisteravond opgeruimd bij lag, er een puinhoop van gemaakt; ze zijn bezig een stad te bouwen van lego, of is het eerder een vuilnishoop van legoblokjes, een woonwagenkamp, een slagveld zoals het nu in Irak wordt aangetroffen? De fantasie van kinderen is soms, neen, vaker rijker dan wij volwassenen denken; doordat ze toch heel wat meekrijgen van die vuile oorlog in Irak, zullen ze ongetwijfeld, zonder dat het bewust gaat, stukjes informatie van wat ze op de televisie zien als nog nader uit te werken materiaal in hun breintjes opslaan, om dat vervolgens in kleine pakketjes uit te pakken als ze aan het spelen zijn – het blijft een vreemd fenomeen dat onze kinderen zijn zoals ze zijn, dat ze aan het worden zijn, gevormd worden door datgene wat ze van ons meekrijgen, op de tv zien, op school leren en van andere kinderen overnemen; een kinderbestaan is een ondoordringbaar oerwoud van door elkaar lopende levenslijnen, lianen wat mij betreft – om de juiste lian te pakken en sierlijk door het woud te zwieren is eerst een heel pak van mislukkingen nodig, want een kind is verre van feilloos...

Ik heb Eefje naar boven gestuurd om slaapkop mamma wakker te maken; vooral Eefje heeft honger zegt ze, ze heeft de zoveelste groeistuip, ook al zo'n raar fenomeen; ze wordt steeds driftiger en zeurde-

rig als we niet snel gaan eten, maar goed dat ze nog niet kan vloeken. Ik heb de tafel al gedekt, nu nog vlug een paar eitjes opzetten, mijn geliefde energiebommetjes, die binnenkort waarschijnlijk nauwelijks nog te krijgen zullen zijn in verband met die nare vogelpest. Zeer wel mogelijk veroorzaakt door nonchalante boeren die de regels aan hun laars lappen omdat ze, zoals altijd (maar niet geheel ten onrechte), zoveel mogelijk geld willen verdienen aan het exploiteren van dieren. Vind ik het fout? Ja, ten principale wel. Met geld verdienen is niets mis, op deze wijze heb ik er wel moeite mee. Zo, daar is Muis, we kunnen gaan eten. Hoera, roept Eefje, haar kleine pretoogjes lachen luidkeels...

Elf uur. Na het eten hebben we een hoekpaal van ons weiland gerepareerd, die om was gevallen en daarmee de gehele constructie van een aantal met prikkeldraad aan elkaar geschakelde palen begon te ondermijnen. Inmiddels is Isabella, dochter van John en José, met onze meiden aan het spelen, via de huiskamer komen er kwakende geluiden tot me. Soms lijkt het of ik middenin een grote kikkervijver terecht ben gekomen. Waar kwakende groene kikvorsen resideren op grote waterlelies; ze kijken me aan alsof ik zelf de Opperkikvors ben en vrolijk mijn deuntje mee kwaak. Een kwakastrofe...

Nu doe weer braaf mijn verslag. Van wat eigenlijk? Een vorm van bezigheidstherapie, zodat ik de maatschappij in ieder geval voor een korte spanne tijds geen kwaad kan berokkenen? Ja, zo zit dat, het is de opperste waarheid. Ik zou een paria worden als ik niets meer te doen zou hebben, niets meer omhanden zou hebben, mijn oprecht kwade geest zou de ene list na de andere beramen. Misschien dat ik zelfs Volkert van der G zou kunnen benaderen. En dat is geen goed nieuws, toch?...

Over de droom van gister, die is helaas niet meer teruggekomen, vermoedelijk sliep ik te diep. Ditmaal stond trouwens niet CNN op maar Discovery; over planten en dieren ging het, met prachtige close-ups. Over dromen kan ik eindeloos mijmeren, want ik heb me wat af gedroomd in mijn leven; er zit vandaag de dag helaas te weinig structuur in, het is net hoe de wind waait. Vroeger, pak hem beet tien tot vijftien jaar terug, droomde ik vaak over landschappen, over hoge besneeuwde bergen, over tochten die ik door de bergen maakte en over het magische van nauwelijks overwinbare pieken. Pure symboliek zullen (paranormale) droomanalisten zeggen, ik houd het op mijn

ontzag voor bergen, voor de natuur in het algemeen. Dat is de reden waarom ik erover droom denk ik, met een knipoogje naar bijbehorende openbaringen van onoverwinnelijkheid. De natuur zal altijd overwinnen, over honderd miljoen jaar is de natuur er nog steeds, de mens beslist niet meer. Een geruststellende gedachte, die me op de been houdt, want eigenlijk kan ik nauwelijks nog tegen het systematisch vernietigen van de natuur door de overheid en door de economie; we zijn afhankelijk van de natuur, we komen eruit voort. Want niet God (of hoe we het hersenspindelachtige beestje ook moeten noemen) maar de natuur als waarneembare doch niet definieerbare entiteit is de bron van alle leven; de natuur heeft ongeschreven wetten, onzichtbaar maar ze bestaan; de natuur is erg wreed (net zoals God trouwens, die kan er ook wat van) maar ook prachtig tegelijkertijd; er geldt op korte termijn het recht van de sterkste en de slimste, op lange termijn geldt het recht van de taaiste, de meest plooibare, als we het overleven der soorten bezien. Over honderd miljoen jaar is de mens allang van het toneel verdwenen, uitgeroeid door oorlog of epidemie, door natuurrampen of genetische degeneratie. Dat stelt me gerust, wetende dat de natuur later alles weer zal herstellen, dat over misschien wel honderdduizend jaar een vogel ongestoord van hier naar Wladiwostok kan vliegen met alleen maar bossen, graslanden en bergen onder zich, zo ver als het oog reikt. Natuurwetten zijn allesoverheersend, voor de natuur maakt het niet uit wie er overleeft, als er maar organisch materiaal overleeft...

Dromen zijn wat dat betreft prachtig, want het gaat over niet werkelijk bestaande zaken. Dromen zijn nooit echt, maar ze zijn geen bedrog, zoals een bekende Nederlandse chansonnier een paar jaar geleden bezong. Dromen zijn ook geen collectief onderbewustzijn zoals weleens wordt beweerd, dat is je reinste kul. Dromen zijn individueel, ze horen bij ieder levend wezen, en ze kunnen niet aan een ander worden overgedragen; ze kunnen hoogstens aan een ander worden uitgelegd, zo goed en kwaad als dat kan, want een droom kan zelden levensecht aan een ander worden weergegeven. Een droom is geen film die je aan een ander kunt laten zien, hetgeen best jammer is vind ik; dromen zouden gemeengoed moeten zijn...

Ik ga weer stoppen, want ik moet zo naar kantoor, waar een berg shit op me wacht. Het is half twaalf, om uiterlijk twee uur wil ik terug zijn, want dan ga ik naar de heroïsche Ronde van Vlaanderen kijken. Ik verheug me erop, heerlijk buizen dus. Maar ach, door al die zakelijke

sores lijkt mijn leven soms wel te worden versnipperd tot kleine stukjes vlees, zoals ze uit een gehaktmolen komen: onherkenbaar als vlees en vrijwel functieloos, een sliertje gehakt is een dode worm, een dood sliertje vlees, eigenlijk alleen nog maar geschikt om te worden geconsumeerd. Okay dan, ik ben al weg...

Zelfde dag, vijf uur. Half vijf hebben we weer achter de rug. Op de BBC is thans de aanloop naar de jaarlijkse roeiwedstrijd tussen Oxford en Cambridge te zien, binnen enkele minuten gaan ze van start. Buiten schijnt een felle zon, Lola ligt op een puntje van de bank te genieten, ze is specialist in het vinden van geschikte zonnige plekjes in huis. Soms zou men wensen een hond te zijn. Een wolk drijft nu voor de zon, ineens is het weer grauw en grijs, met donkere wolken en een stevige bries. Een klein uur geleden heeft Peter van Petegem de Ronde gewonnen, vlak vóór mijn heimelijke favoriet en ex-junk aka dopingzondaar Frank Vandenbroucke. Het was spannend tot vlak voor de finish, de brute kracht van Den Peter was toch iets te veel voor de uit de doden opgestane Franky, die zich weerbaar heeft opgesteld en het edele werken onderweg niet heeft geschuwd. Hij is een toffe gast, wel serieus gestoord maar erg getalenteerd. Als hij de discipline van Van Petegem of Museeuw zou hebben was hij al enkele jaren geleden de nieuwe Merckx geweest. Maar, meestal gaat dat niet zomaar, Merckx was de Kannibaal, Franky is meer de Kanabis. Ik hou van deze mannen die door weer en wind hun kilometers hebben gemaakt in dit barre voorjaar; ik hou van de fietsgeest, ik zou zelf best een goed coureur kunnen zijn geweest, ware het niet dat ik voor een onzichtbare sport heb gekozen, die weleens wordt verward met roeien, de sport die subiet door zestien sterke mannen zal worden gebezigd...

Verdorie, ik moet meewerken aan de bereiding van de warme hap, de zoveelste zondag die grotendeels naar de kloten gaat door huiselijke klusjes. 'Wie doet wat?' Precies, het is altijd de verkeerde persoon die moet werken. Wat dat betreft huist er een luie neger in me, met dien verstande dat ik geen dikke lippen heb. Neen, ik ben geen racist hoor, ik observeer slechts mezelf. Op zondagen ben ik meestal 'easy going'. Misschien tot later...

Maandag 7 april, kwart voor twaalf laat in de ochtend. Ik wacht in mijn trouwe automobiel op een halfvol parkeerterrein tot ik naar

mijn afspraak met de heer EB kan gaan, hij is de directeur van een collega-bedrijf in Belgisch Limburg. Ik heb hem al twee maal eerder gesproken, nu zal de draad (en garen) worden opgenomen. Eerlijk gezegd heb ik weinig vertrouwen op een positieve, constructieve uitkomst, het zal vrees ik bij formaliteiten blijven. Daarna rijd ik naar Den Bosch waar ik nog iemand spreek, en weer daarna naar Eindhoven waar ik een diner heb met een oude bekende, hopelijk om er zaken mee te doen...

Zaken doen, is het wel iets voor mij? Ben ik de strakke manager die mensen kan inspireren, ze kan aansporen boven zichzelf uit te stijgen, dat ze dingen gaan doen die een heilzaam en voor de zaak succesvol gevolg kennen? Neen, niet bepaald. Ik ben een egocentrische solist, die nauwelijks zichzelf in de hand kan houden. Wanneer ben ik eigenlijk ontspoord? Heb ik ooit wel stevig op de rails gestaan? Waar is het misgegaan in mijn leven? Meteen bij de geboorte, of al bij de conceptie? Of stond het al bij voorbaat vast, de familiale bloedlijnen kennend, dat er niets bijzonders uit zou gaan komen? Is het mijn karma, ondanks alle inspanningen van zowel fysieke als psychische aard, dat ik gedoemd ben in het moeras der middelmatigheid kopje onder te gaan?...

'Kom kom, niet zo pessimistisch zeg, je lijkt wel een oude vent, een oude zeur. Kin vooruit en wees positief!'

Ach, zit het zo, je bent me dus gevolgd, dwars door mijn vorige dagboek heen. Om duidelijk te zijn, moge ik je dit voor de laatste maal in mijn leven mededelen (want jouw geheugen schijnt niet al te best te fungeren): ik ben geen pessimist, het ligt in mijn aard om onder alle omstandigheden, hoe beroerd ik me ook voel en hoe belabberd de situatie is waarin ik verkeer, het optimale eruit te halen, mits er een toekomstperspectief is. Dat is nog steeds zo, maar mijn vorige opmerkingen over middelmatigheid enzovoort bevatten te allen tijde een positief gegeven, namelijk dat er, ondanks die middelmatigheid, hoop gloort; ook in de middelmaat kunnen topprestaties worden geleverd, dat mag men nimmer uit het oog verliezen; er is altijd een tweede divisie, een derde en zelfs een vierde waar opmerkelijke prestaties worden geleverd. Het gaat daar in geen geval om de hoofdprijs, maar tiende, elfde prijzen hebben ook zo hun charmes...

Dinsdagmorgen, negen uur. Gisteren stopte ik plots, ik schrok toen van het tijdstip, want ik moest mij als de gewaaide wind naar de afspraak met die EB reppen. Het was een boeiend gesprek, met een lunch die een verrassend resultaat opleverde; blijkt hij eind jaren tachtig de persoonlijk secretaris te zijn geweest van Willy Claes, de beruchte Belgische politicus en ex-Navo-Baas. Willy speelt nu professioneel piano met een klein ensemble, zo vreemd kan het gaan met iemands carrière; of doet hij nu eindelijk, als gefortuneerde, dat wat hem als jonge jongen al voor ogen stond?...

Vrijdagochtend 11 april, kwart over acht. De poging van Balkenende en Bos om een kabinet te formeren is mislukt. Gisteravond hebben de Gristenen de knuppel in het hoenderhok gegooid. Het zat er natuurlijk dik in, maar wie een beetje gewend is te moeten vechten had er iets moois van gemaakt; het is een zuivere vorm van politieke onwil als je het mij vraagt. Gelukkig heb ik geen verstand van politiek, stel je eens voor. Mijn partij moet radicaal zijn, agressief en veranderingsgezind, en bovendien nergens voor terug deinzen...

Ik schrijf een paar dagen niet (tijdgebrek en een algeheel gevoel van futloosheid) en in de tussentijd is het verzet van Irak gebroken. Er wordt vrijwel nergens nog gevochten, het geteisterde volk loopt massaal uit om de yanks & Brits te verwelkomen. Vanzelfsprekend bestaat er nog steeds gevaar voor kleinere incidenten, zoals zelfmoordguerrilla's, sluipschutters en als burgers vermomde Saddamgetrouwe milities. Het hoort nu eenmaal bij de naweeën van een oorlog; alles zal voor u de komende dagen en weken keurig in beeld worden gebracht door de mondiale zenders. We missen dus niets...

Ik moet u nog kort bijpraten over een gebeurtenis in het achtuurjournaal van zondagavond bij de publieke omroep. Er was een reportage over de vogelpest, waarbij inmiddels duizenden en nog eens duizenden kippen, kalkoenen en ander obscuur gevogelte, ten behoeve van de eetdrift van de gemiddelde Nederlander massaal gefokt in boeren balzalen, de nek om zijn gedraaid – de aan hun poten opgehangen beesten zijn, vlak voor hun liquidatie, in beeld gebracht door stoere cameramensen, die daar eigenlijk niet hadden mogen zijn. In die reportage kwam er, zoals altijd, één of andere woordvoerder in beeld om een toelichting te geven. De beste man heette: Hanemayer!...

Fantastisch toch! Ik verdenk de makers van het journaal er van om soms namen te verzinnen. Dit kan toch niet waar zijn, dat deze man naar voren wordt geschoven? Kennelijk wel, al zou je kunnen overwegen een collega op te laten draven...

Vrijdagavond, half zeven. Op de buis is de fractievoorzitter van het CDA Jay-Pee Balkenende, tevens demissionair minister-president. Hij lult weer als vanouds, heeft gisteren jongeling Woutertje Bos de bons gegeven als gesprekspartner. Die is nu boos, erg boos, hij snapt er niets van. Na meer dan twee maanden onderhandelen (zevenenzeventig dagen) is hij door zijn Gristen-democratische vrienden de laan uit gestuurd. Dat is toch gek? Gebrek aan vertrouwen heeft geen twee maanden nodig om te rijpen. Politiek is een onbegrijpelijk fenomeen, democratie ook, met de vele achterkamertjes waar volop gedeald wordt. De liefde moet van twee kanten komen, dat is wel waar; mijns inziens was de PvdA verliefder op het CDA dan andersom. Liefde is zelden een goede basis om zaken te doen...

Ik ben alleen thuis, Muis is met de kinderen naar Mieke. Ik heb al één biertje op, onderuit hangend op de bank, maar het was het tweede biertje van de dag. Het eerste heb ik samen met vriend Pieter Jorissen gedronken in een eterij nabij zijn kantoor. Ondanks dat wij elkaar graag mogen was het strikt zakelijk; we zijn niet 'verliefd' maar respecteren elkaar in grote mate. Gek voor iemand die ik pas twee jaar ken via mijn werk, want meestal levert dat geen vriendschappen op. De laatste slok van dat tweede biertje is juist door m'n droge strot gegaan, droog van de noeste arbeid van de dag, alsook door de vier sigaren die ik heb geconsumeerd. Een weekeinderoker ben ik geworden, dat ergens op vrijdagmiddag begint, er zijn verder geen strikte spelregels...

Wat rest mij nog te doen vandaag? Een vraag die ik mezelf dagelijks stel, zelfs ieder uur, iedere minuut. Er is iets, een soort van onzichtbare toetsingscommissie, met erin ultrastreng leden die me een loodzwaar werkschema opleggen, een takenlijst die me bezighoudt. Ik mag niet stilvallen, mag geen benutbare minuut verloren laten gaan. Ook dit schrijven is aan regels gebonden; wat de uitkomst van mijn schrijverij (of mijmerij) is doet er niet zo toe, als ik maar aan de bak blijf en productief ben. Maf toch? Een normaal mens zit zo beslist niet in elkaar; hoe dan wel weet ik niet, heb geen flauw idee...

Werken, dat is mijn lot, vooral productie draaien, zeg maar meer kwantiteit dan kwaliteit. Hoe dat zo? Tja, als beperkt doch ambitieus mens moet men zwoegen, uren maken, maar ook lang piekeren over hoe de dingen aan te aanpakken, want een snelle beslisser ben ik niet. Ben ik een tobber dan? Jazeker, een echte...

De zon schijnt vrolijk onze huiskamer binnen, een huis op het westen is geweldig. Ook al ben ik toe aan een verhuizing zal het moeilijk worden; financieel zit ik op zwart zaad, met een persoonlijk faillissement dreigend om de hoek loerend. Ik ben kennelijk niet geboren om financieel succesvol te zijn. Alleen al mijn drang tot consumeren (lekker eten, het kopen van boeken, het nuttigen van alcohol en zo nu en dan een sigaartje) is een roet in het eten gooiende afwijking...

Het is etenstijd. Zo dadelijk zal ik de diepvriespizza (met extra topping ui, prei, knoflook en kaas) die in de oven ligt naar binnen schuiven. Dat is in ieder geval een goed begin van de avond, al heb ik tussen de middag behoorlijk zwaar getafeld: een uitsmijter van drie eieren met gebakken groente en kaas op drie sneden brood, alstublieft! Een mens moet nu eenmaal eten, echter ik sla vaak de lunch over. Aha, de geur geeft aan dat de tijd daar is, een glaasje Pauline erbij en pats-boem! We zijn uitstekend bezig moet u maar denken. Wellicht tot later, dat ik er in de avond nog enkele alinea's uitpers, al moet dat dan uit mijn tenen komen. We zullen zien...

Zaterdagochtend half twaalf. In de eetkamer valt een driftig schijnende zon; Lola probeert een streepje van de warme stralen mee te krijgen, zonzanbidster als ze is. Het zal een qua temperatuur aangename dag worden weet ik, Marion de Hond van het weerbericht was zeer optimistisch maar zeer zeker voor morgen – het wordt twintig graden, echt lenteweer dus, uitstekend weer om in de tuin te gaan wroeten, maar ook om toastjes etend en wijn zuipend Paris-Roubaix te kijken, want dat staat voor morgen op de agenda. Burgerlul die ik ben. Dat komt nooit meer goed vrees ik. Want het kan erger: hele volkstammen gaan op zondag eerst naar de kerk en vervolgens op de koffie bij familie of vrienden, met daarna een wandeling bij ons in de straat. Ik haat deze mensen, die op zo'n dag meer afval produceren dan je voor mogelijk houdt: men maakt er een sport van om de berm en onze voortuin als afvalbak te beschouwen. Maar ach, wij (ik en co)

zijn ook geen haar beter, immers wij consumeren (lees: drinken wijn en eten ons suf), doen niets bijzonders, in het uiterste geval bezoeken we een rommelmarkt of voeren oud brood aan de eenden in het park. Brave burgers zijn wij, terwijl in mijn hoofd al jaren het tegenovergestelde aan de hand is: daar woedt een guerrilla van heb ik jou daar, ik adviseer u daar geen poolshoogte te gaan nemen...

Natuurlijk, daar wordt niemand wijzer van. De koffie is klaar met pruttelen, ik loop subiet met een bak troost en sigaar de tuin in. Even lekker diep ademen in de zonovergoten wildduin, want enige structuur zit er allang niet meer in. Groeien en vooral laten groeien is ons motto, het enige dat we soms doen is dood materiaal verwijderen en wat nieuws planten; wij zijn tuinconsumenten, waarmee ik bedoel dat ik uren naar onze tuin kan kijken, zittend op ons wankel bankje met een biertje of een goed glas wijn erbij en een rokertje tussen de lippen. Het is toch wat zeg. Aha, we gaan koffie drinken! Nog even luieren voordat ik 'm zwaar van katoen moet geven op m'n werk. Ik heb braakneigingen als ik er alleen al aan denk. Murw ben ik, moe van tweeënehalf jaar vechten tegen de kade van bier...

Zondagmiddag 13 april, half vijf. Ik kijk naar de Hel van het Noorden, Paris-Roubaix dus, heerlijk als de zondagmiddag zo aan me voorbij glijdt. Maar niet zonder het vertrouwde glas wijn, sigaar en toastjes met homemade eierzalmsalade (dus salade van zalm en ei, geen eitjes van zalm). De wedstrijdspanning is enorm, er kan nog van alles gebeuren; een minuut geleden ontsnapten Aldag en Pieri, levensgevaarlijke gasten die men geen ruimte moet geven. Nu rijdt Pieri Aldag uit de wielen op een zware kasseienstrook. Aha, hij kan weer aanpakken, zwetend en dodelijk vermoeid uit zijn kassen kijkend...

Het wekt mogelijk verbazing dat ik van wielrennen houd. Gelukkig kan ik het uitleggen. Voor mij gelden maar enkele sporten, uitsluitend individuele sporten waarbij, in combi, kracht en uithouding samengaan, bij voorkeur sporten die primair niets met show, geld, trucs of andere spelachtige vaardigheden te maken hebben, zoals paardrijden, autoracen, bowlen, voetballen, biljarten etc. Neen, sport moet voor mij heroïsch zijn, zoals wielrennen, hardlopen (atletiek in het algemeen), zwemmen, schaatsen, langlaufen...

Tien minuten verder. Van Petegem en Jekimov rijden op kop, fantastisch dat het in deze loeizware wedstrijd ineens zo kan veranderen...

Dinsdag 15 april, acht uur 's ochtends. Muis is net weg de meiden naar school brengen, ze zal binnen een half uur terug zijn. Zo plots als ik zondag stopte met schrijven, zo plots ga ik nu verder. Ongepland, want eigenlijk zou ik moeten werken, thuis wel te verstaan, want ik heb pas om tien uur een afspraak buiten de deur. Dit biedt me de mogelijkheid om nog enkele vervelende zaken af te werken. Maar eerst even wat schrijven, daarna de zakelijke zaken – mag een mens af en toe een beetje rust hebben?...

Gisteren heb ik bijna een uur lang gebeld met Martin. Hij en zijn vrouw Johanna zitten in een diepe huwelijks crisis; beide echtelieden zijn de weg geheel kwijt, ik weet niet of het nog goed komt. Het is vooral afhankelijk van de goede wil die Martin nog in de hele kwestie kan stoppen, maar ik vrees dat hij daarvoor een zware inspanning zal moeten leveren – mij onwetend latend of hij bereid is die inspanning überhaupt te willen of kunnen leveren. Indien nodig zal ik me opwerpen als crisisbemiddelaar, met dien verstande dat als Martin nog langer talmt, ik me ga opdringen, want ik kan niet aanzien dat hun huwelijk door gebrek aan wederzijdse inspanning de nek om wordt gedraaid. Niets is zo vervelend als een huwelijk zinloos kapot te zien gaan, want het is helemaal niet nodig, in dit specifieke geval. Ze weten allebei precies waar de schoen wringt, maar hebben niet het lef of de energie in hun lijf om de eerste stap te zetten. Natuurlijk geldt hier het aloude credo: de beste stuurlied staan aan wal, dus ook ik. Bovendien is mijn relatie met Muis ook bijna over geweest, pakweg anderhalf jaar geleden. Een wonder dat het goed is gekomen, want ik had er geen zin en fiducia meer in. Nu ben ik een blij mens, maar ik bedenk regelmatig – thans bijna dagelijks met de misère van Martin en Johanna – dat het met een vingertip voorbij kan zijn. We leven in een vreemde, onvoorspelbare wereld, waar toeval en angst versus begeerte een zeer grote rol spelen...

Bij mij zijn er de laatste weken ook wel enige angsten, afgewisseld met hoop en momenten van positief vooruitblikken; het positieve overheerst dan gelukkig, maar de mindere momenten, vooral op zakelijk gebied, met vage gedachten aan failliet gaan, aan lager wal ge-

raken, kunnen dan als een lief spookje mij komen klieren. Dat verdomde geld is wel belangrijk geworden in mijn en natuurlijk ook ons leven – het klassieke geval waar het mannetje het geld verdient voor het ganse gezin. En daarmee is het een cliché geworden, maar ook een gevecht om maatschappelijk te overleven. Ik zal dus wel moeten, al is de drang tot presteren de laatste maanden ver te zoeken. De handdoek ligt al klaar, keurig gewassen met een aangenaam parfum en perfect glad gestreken; het enige dat rest is het kring in de ring gooien. Het liefste zou ik me een maand lang op het schrijven willen storten, om te kijken wat er dan gebeurt met mijn leven, te onderzoeken of ik bij mezelf, door een periode intensief met schrijven bezig te zijn, fenomenen kan ontdekken die ik nog niet van mezelf kende, desnoods om dingen te herontdekken. Een stukje zelfexploratie kan men het noemen, nieuwsgierigheid naar mijn eigen Ik, zowel in positieve als negatieve zin. Enkele jaren geleden, toen ik mijn eerste dagboek schreef, voortgekomen uit een niet verstuurd brief aan PP, mijn toenmalige pengabber, die ik al ken van de middelbare school, heb ik later dingen bij mezelf ontdekt, door ze op papier vast te leggen, die ik anders allang zou zijn vergeten. Op dit moment, feitelijk probeer ik dat al een paar jaar, ben ik bezig dat eerste dagboek af te ronden om ook die periode van mijn leven definitief achter me te kunnen laten. Maar ja, ruim zeshonderd pagina's is niet niks om te moeten redigeren, het kost nogal veel tijd en energie. Bovendien ben ik bezig met dit dagboek en ook met een roman, niet echt bevorderlijk voor het afronden van het eerste dagboek. Het moeten maken van keuzes, de beste bedoel ik, vind ik nog immer lastig. Ik wil alles, alles tegelijk, een dodelijke ambitie. Hoe kom je daar nu vanaf?...

Half negen. Muis kan ieder moment terug zijn. Laat ik nog een kop koffie zetten, een bakkie troost, want dat is wat ik nodig heb. Troost om voor even zielig te worden gevonden, om daarna keihard en meedogenloos een remonte in te zetten en mijn spijkerharde ambities ten uitvoer te brengen. Voor nu is het weer mooi geweest, ik moet echt enkele dingen gaan oppakken en afronden, anders gaat mijn hele weekplanning naar de haaien...

Woensdag 16 april, half elf 's avonds. Loom en moe ben ik, lichtjes geholpen door een glas rode Crozes. Ik zit boven aan mijn bureau. Fijn dat er wijn bestaat, het is weer eens wat anders dan de obligate bier-

tjes die ik inmiddels niet meer kan missen bij de avondhap, vooral als het een warme dag is geweest: meer dan vijftientig graden, pure luxe voor april. Al heb ik niets te melden, ik doe toch een poging om opnieuw een pagina te vullen. Want vulling is het, dat weet ik dromelsgoed, en vulling zal het blijven. Het geeft verder helemaal niks. Beter vulling dan niets moet men maar denken...

Ik snak naar een bed maar eerst nog scheren en douchen; misschien een paar blz lezen in mijn eeuwige bedboek, proberen het nieuws en de actualiteiten mee te krijgen en dan langzaam maar zeker wegzakken in dromenland om maffe avonturen te beleven, die onnavolgbaar zijn en ook door niemand kunnen worden herinnerd en naverteld, ook door mezelf niet. Maar dat het gebeurt is vrijwel zeker. Wie weet zal ik er een natte droom bij krijgen, want dat is me de laatste tien dagen al drie keer overkomen. Gek toch? Het is meer iets voor pubers. Of ben ik eigenlijk nog een puber, een puber met grijze haren verborgen tussen de blonde? Hebben vrouwen trouwens ook last van zulke fenomenen? Of zeg ik nu iets heel doms? Ach ja, vrouwen kunnen normaliter geen zaad produceren, dus ook niets lozen. Maar kennen ze het gevoel? Kennen ze het onplezierige fysieke ongemak dat er een kleverige substantie in de onderbroek zit dat gedurende de dag muf gaat rieken en bovendien jeuk en de neiging tot chronisch krabben oplevert? Het lijkt me evident dat vrouwen 'nat in hun spleet' kunnen worden bij opwindende dromen. Maar over de verdere fysieke gevolgen blijft het een soort van tasten in het duister voor me...

Over mijn grote vriend Volkert van der G kan ik melden dat hij, als het hoger beroep wordt afgewezen, achttien jaar celstraf krijgt voor de moord op Pim Voortuin. Effectief kan hij, mits een modelgevangene, al na twaalf jaar op straat staan. Prachtig toch onze rechtsstaat, tot stand gekomen door loepzuivere democratie. Je kunt moorden of iemand onherkenbaar verminken, maar na een overbrugbaar aantal jaar sta je keurig schoon gewassen, de nog resterende haren gekamd en de baard getrimd, met een koffer op straat om je repatriëringswoning te mogen betreden. De reclasseringsambtenaar is je allerbeste (en enige) vriend en deze zal zorgen dat er een keurige vaas met echte bloemen op tafel staat; ernaast ligt een portemonnee met geld, een mobiele telefoon van Vadertje Drees en tevens een goed gevuld zakje wiet van Nederlandse makelij om de eerste dagen zorgeloos door te komen. Dat is wat het waard is, een mens te vermoorden. Jammer dan voor vrouw en kind, die verdwijnen helaas voor twaalf jaar naar een

tweede of misschien wel derde plan; en wie weet neemt God, of hoe 'noemt hem', de tweede plaats in. In de nor gebeuren soms vreemde dingen. Ongetwijfeld gaat Volkert liefdesbrieven ontvangen van gestoorde vrouwen die nog niet krankjorum genoeg zijn om te kunnen worden opgesloten; zouden deze vrouwen 's ochtends vroeg, net zoals ik, wakker worden met een onplezierig gevoel in de schaamstreek? Neen lulmeier, natuurlijk niet! Ik moet stoppen geloof ik, het is elf uur. Ik hoor Muis beneden haar stoel schuiven ten teken dat ook zij het voor gezien houdt. Vlug nog even Lola buiten laten sassen en kakken, om haar dag af te sluiten met een kleine hondenbeloning: een tweetal ronde, nat aanvoelende maar door haar zeer gewaardeerde malse koekjes van het merk Frolic, door ons 'koekertjes' genoemd. Ze krijgt die pas als ze een kort dansje op haar achterpoten heeft gemaakt. Ze moet er wel wat voor over hebben namelijk, als een dansende beer. Voor niets komt de zon op...

Donderdag 17 april, half tien 's avonds. Ik zit braaf aan mijn bureau op mijn werkkamer, nog warm van de hoge buitentemperaturen van vandaag; tenminste als men in ogenschouw neemt dat het pas half april is, dat het morgen evengoed kan vriezen of sneeuwen. Nu weten we, ingefluisterd door onze weerkundigen, dat het morgen alweer een prachtige dag wordt. Waar hebben we dat allemaal aan verdiend zeg? Niemand die op zulke vragen een antwoord weet...

Vandaag heb ik met een vrouw de lunch genuttigd, uiteraard zakelijk. De betreffende dame, niet lelijk en ook niet dom, had ik al eens eerder kort gesproken, toen in het bijzijn van twee anderen. Nu was 'de buit' geheel voor mij. Gedurende twee uur heb ik me aardig vermaakt, het bleek een boeiende persoonlijkheid te zijn, charmant en indringend bovendien. Van dit kaliber vindt men ze niet vaak meer, hoewel ik ook in alle eerlijkheid toegeef dat ik nauwelijks zoek; heel soms loopt men er spontaan tegenaan, meestal als men niet zoekt. Het gaat dan vaak onbewust, zoals vele zaken betreffende de communicatie en de chemie tussen mensen, ingezonderd die van mannen en vrouwen, onbewust verlopen. Gister las ik in de krant dat 'chemie' tussen mannen en vrouwen, bezien door de bril van de vrouw, veelal gebaseerd is op dingen als geur en symmetrie van het gezicht. Mannen moeten dus van vrouwen lekker ruiken (in ieder geval niet stinken) en ze moeten bij voorkeur een 'perfect' gezicht hebben, wat dat ook moge